

Nr.178/2025 din 29 octombrie 2025

Către: prof. univ., dr. Igor ȘAROV,
Rectorul Universității de Stat din Moldova

Subiect: Clarificarea poziției instituționale privind feedbackul transmis Comisiei Europene în cadrul consultărilor publice privind politica fiscală pentru produsele din tutun

Stimate Domnule Rector,

Avem onoarea să ne adresăm conducerii Universității de Stat din Moldova cu respectul cuvenit unei instituții academice de prestigiu, care contribuie esențial la dezvoltarea științei și educației în Republica Moldova.

Cu această ocazie, dorim să atragem atenția asupra unui feedback public transmis în numele Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică a USM, publicat pe platforma Comisiei Europene în cadrul consultărilor „*Tobacco taxation – excise duties for manufactured tobacco products (updated rules)*”. Feedbackul poate fi accesat la acest link: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12645-Tobacco-taxation-excise-duties-for-manufactured-tobacco-products-updated-rules-/F33093455_en

În opinia noastră conținutul acestui feedback ridică îngrijorări majore privind integritatea științifică, transparența, conflictul de interese și respectarea obligațiilor asumate de Republica Moldova prin Convenția-cadru a OMS privind Controlul Tutunului (FCTC), ratificată prin Legea nr. 124 din 11 mai 2007.

Feedbackul respectiv promovează teza „diferențierii științifice de risc” a produselor din tutun și nicotină și susține aplicarea unei taxări proporționale cu riscul pentru produsele din tutun încălzit - o abordare care reproduce retorica industriei tutunului și contravine recomandărilor clare ale Convenției-cadru a OMS privind Controlul Tutunului (FCTC) și deciziilor Conferinței Părților la Convenția-cadru a OMS ([FCTC/COP8\(22\)](#); [FCTC/COP9/9](#)).

În acest context, este esențial de menționat că studiul anexat la feedback, intitulat „*Tobacco Heating System: A Scientific Review of the Scientific Literature on Aerosol Composition*”, conține o declarație explicită de finanțare potrivit căreia: „*Philip Morris Sales and Marketing SRL is the sole source of funding and sponsor of this research publication.*” Această informație confirmă fără echivoc că întreaga cercetare a fost finanțată și sponsorizată de industria tutunului.

Astfel, includerea studiului, anexat feedbackului, într-o consultare publică europeană sub egida unei instituții publice de învățământ superior, fără menționarea clară a sursei de finanțare în feedbackul public, constituie o încălcare gravă a principiilor de transparență și integritate științifică.

Totodată, studiul însuși recunoaște limitările majore ale propriilor concluzii și anume: i) **Reducerea emisiilor unor componente nocive nu poate fi interpretată ca reducere proporțională a riscurilor pentru sănătate** - sunt necesare studii independente pe termen lung; ii) Analiza literaturii arată că, deși nivelurile unor substanțe din lista PMI-58 sunt mai scăzute în aerosolii produselor din tutun încălzit, **alte 56 de substanțe neincluse în aceste liste sunt mai ridicate, inclusiv 50 identificate ca potențial cancerigene**; iii) Expunerea la radicali liberi rămâne **mult mai mare** decât cea provenită din aerul ambiant, iar impactul multor substanțe rămâne necunoscut.

Aceste constatări ale studiului arată în mod clar că dovezile chimico-analitice, în absența unor studii epidemiologice independente și a analizelor privind impactul asupra comportamentului consumatorilor (inițiere, utilizare dublă, substituție), **nu sunt suficiente pentru a justifica modificări de politică fiscală care ar reduce taxarea produselor din tutun încălzit**. Prin urmare, chiar și conform studiului anexat la feedback, nu există nicio dovadă științifică solidă că produsele din tutun încălzit reduc riscurile pentru sănătate - ceea ce face inadmisibilă utilizarea acestui material drept argument pentru o politică fiscală diferențiată.

Reamintim că articolul 5.3 al Convenției-cadru a OMS privind Controlul Tutunului obligă toate instituțiile publice, inclusiv universitățile, să protejeze elaborarea politicilor de sănătate publică „de interesele comerciale și alte interese ale industriei tutunului”. Ghidurile FCTC pentru implementarea acestui articol interzic expres acceptarea oricărui sprijin financiar, logistic sau tehnic din partea industriei tutunului, inclusiv pentru activități de cercetare.

Prin urmare, solicităm respectuos conducerii Universității de Stat din Moldova să clarifice dacă feedbackul transmis reprezintă o poziție oficială a USM sau o inițiativă individuală a autorului, precum și să comunice Comisiei Europene poziția oficială a Universității asupra acestui feedback. Menționez că platforma Comisiei Europene aferentă consultării privind Directiva de impozitare a produselor din tutun (<https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12645-Tobacco-taxation-excise-duties-for-manufactured-tobacco-products-updated-rules-en>) este deschisă doar până la 31 octombrie 2025.

Vă mulțumim pentru atenția acordată și pentru angajamentul constant al USM în promovarea valorilor științifice, etice și de responsabilitate publică.

Cu deosebită considerație,

Semnat cu semnătură electronică

Sergiu Gherman

Director